

Кәсіби мереке

ЕЛ ТЫНЫШТЫҒЫ - ЕРЛЕР АМАНАТЫ

Еліміздің тыныштығын күзету жолында аянбай еңбек етіп жүрген тәртіп сақшыларының қызметі әрдайым зор құрметке лайық. Осы ретте жауапты міндетті абыроймен атқарып келе жатқан сала майталмандарын ұлықтау мақсатында 23 маусым – Қазақстан Республикасының Полициясы күніне орай аудандық Мәдениет сарайында салтанатты іс-шара ұйымдастырылды.

Мерекелік жиында аудан әкімінің міндетін атқарушы Терлікбаев Берік Серікқанұлы құқық қорғау саласының басшылары мен қызметкерлерін, ардагерлерді, бөлім және мекеме қызметкерлерін құттықтады.

Жарма ауданының әлеуметтік әрі экономикалық жағынан өркендеуіне өңірлік полиция бөлімінің қосып отырған үлесі зор. Осы ретте Отан алдындағы берген Антына адал қызмет етіп жүрген Өздеріңізге ерекше алғысымды білдіремін! Бүгінде Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы елімізде «Заң мен тәртіп» қағидатын басты міндеттердің бірі ретінде алға қойып отыр. Осы бағытта аудан көлемінде құқықбұзушылықтың алдын алуға бағытталған

рейдтік іс-шаралар тұрақты ұйымдастырылып, тұрғындар арасында түсіндіру жұмыстары жүргізілсе, құқық қорғау органдары басшыларымен бірлескен жеке қабылдаулар да тұрақты өткізіліп келеді. Жүктелген жауапты міндеттерді абыроймен атқарып, халықтың құрметіне бөленіп, қызметтеріңізде жаңа жетістіктерге жете беріңіздер», – деп бүгінгі кәсіби мерекемен құттықтады.

Сонымен қатар, Жарма ауданы Полиция бөлімінің бастығы Райстанов Дәулет Дәлелханұлы да әріптестерін кәсіби мерекелерімен құттықтап, игі тілегін білдірді.

Салтанатты іс-шара барысында елдің тыныштығын сақтап, аманатты аркалап, өз қызметінде жауапкершілік пен кәсіби шеберлік танытқан бірқатар полиция қызметкерлері аудан әкімінің жәре Жарма аудандық Полиция бөлімі басшысының «Алғыс хаттарымен» марапатталды.

Мерекелік кеш концерттік бағдарламамен жалғасып, әуезді әндер қонақтарға көтеріңкі көңіл-күй сыйлады.

Өз тілшіміз.

ДАҢҚ ПЕН АБЫРОЙ ЖАУАПКЕРШІЛІК ЖҮКТЕЙДІ

Сейсенбі күні Мемлекеттік қызметшілердің кәсіби мерекелеріне орай аудан әкімдігінде салтанатты іс-шара өтті. Оған аудан әкімінің міндетін атқарушы Берік Терлікбаев қатысып, сала мамандары мен ардагерлерін құттықтады.

Сөз кезегінде халыққа қызмет етіп жүрген мемлекеттік қызметшілердің еңбегіне тоқталды.

Мемлекет басшысы Қасым-Жомарт Кемелұлы Тоқаев «Мемлекеттік қызметшінің сапасы – бүкіл еліміздің сапасы деп айтуға болады. Бүгінде мемлекеттік қызметшілерге заманауи, сапалы қызмет көрсету міндеті қойылып отыр. Өйткені, халықтың билікке деген сенімі қазіргі қоғамның талаптарына сай мемлекеттік қызметшіден басталады. Осыған байланысты Президент қазіргі заманға сай мемлекеттік басқарудың жаңа үлгісін қалыптастыру керектігін

атап көрсетті. Ауданда мемлекеттік қызметшілер мемлекеттік қызметтің сапасын арттыру, беделін көтеру бағытында көптеген жұмыс істеп, халыққа қызмет көрсетуде. Сіздерді кәсіби мерекелеріңізбен құттықтай отырып, ел мүддесі жолындағы еңбектеріңізге толағай табыс, отбасыларыңызға амандық, бақ-береке тілеймін! – деді аудан әкімінің міндетін атқарушы Берік Серікқанұлы.

Кәсіби мерекеде ауданның дамуына үлес қосып жүрген мемлекеттік қызметшілер облыс әкімі мен аудан әкімінің «Алғыс хаттарымен» марапатталды. Олардың қатарында облыс әкімі Берік Уәлидің «Алғыс хатымен» Аюқал ауылдық округінің жетекші маманы Бақытгүл Жұмашева, Жарма ауданының мәдениет және тілдерді дамыту бөлімінің бас маманы Жазира Маханова, Қарасу ауылдық округінің бас маманы Мәсәлім

Абдуллин, Суықбұлақ кенті әкімі аппаратының бас маманы Самал Токтарбаева, Жаңғызтөбе кенті әкімі аппаратының бас маманы Ақжан Жақсантай және Қалбатау ауылдық округі әкімі аппаратының бас маманы Айгерім Леспаева бар.

Ал ҚР Кәсіподақ комитетінің «Өз ісінің маманы» тосбелгісімен Белтерек ауылдық округінің бас маманы Капашева Рауфған Қайыртайқызы марапатталса, аталған комитеттің «Құрмет» грамотасымен Жарма ауданы әкімі аппаратының Ұйымдастыру жұмыстары және ақпараттық технологиялар бөлімінің бас маманы Арайлым Талғатқызына, «Алғыс хат» Жарма ауданы әкімі аппаратының қаржы-шаруашылық бөлімінің бас маманы Аккулова Аңсаған Назанқызына табыс етілді.

Келесі кезекте аудандық мәслихат төрағасы Мейірхан Оспанбаев және Жарма ауданы әкімінің аппараты басшысы, Әдеп жөніндегі уәкіл Шаймұратов Қанат Рымханұлы мемлекеттік қызметшілерге құттықтауын білдірді, сала ардагерлері мен мамандарға зор ілтипат пен құрмет көрсетіп, аудан әкімінің Алғыс хатымен марапаттады. Сондай-ақ мемлекеттік қызмет саласында еңбек етіп жүрген жас мамандардың ата-аналары да мерекелік шараға шақырылып, «Алғыс» хатқа ие болды. Ата-аналар да шара барысында ризашылықтарын білдіріп, мерекелік құттықтауларын жеткізді.

Даңқ пен абырой арнасында жауапкершілігі зор мемлекеттік қызметшілердің арнайы мерекелік марапатқа ие болуы сала мамандарының еңбегін айшықтай түскені сөзсіз, мерекелік іс-шара сонында аудан өнерпаздары әсем әндерін тарту етті.

Кәусар Арықханқызы.

kalba_tynysy

kalba_tynysy

@rv_media2@mail.ru

8-723-47-6-26-99

ЗАМАНАУИ МЕМЛЕКЕТТІК ҚЫЗМЕТТІҢ ТАЛАПТАРЫ МЕН МҮМКІНДІКТЕРІ

Мемлекеттік қызмет – еліміздің тұрақты дамуы мен өркендеуіне негіз болатын маңызды сала. Қазіргі кезеңде мемлекеттік басқару жүйесін жетілдіру, оның тиімділігі мен ашықтығын арттыру – кез келген мемлекеттің стратегиялық міндеттерінің бірі болып табылады. Мемлекеттік қызметшінің кәсібилігі, адалдығы мен жауапкершілігі қоғамның мемлекеттік институттарға деген сенімінің басты кепілі болып табылады. Қазақстан Республикасында мемлекеттік қызмет жүйесін дамыту бағытында ауқымды реформалар кезең-кезеңімен жүзеге асырылуда. Бүгінде мемлекеттік аппараттың тиімділігін арттыру, ашықтықты қамтамасыз ету, меритократия қағидаттарын нығайту, азаматтарға бағдарланған мемлекеттік басқару жүйесін қалыптастыру – мемлекеттік қызмет саласындағы кадрлық саясаттың басым бағыттары.

Осы тұрғыда мемлекеттік қызмет саласын реттейтін құқықтық базаны жаңарту ерекше маңызға ие. Мемлекет басшысы ағымдағы жылдың 19 мамыр күні қол қойған «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» жаңа заң осы бағыттағы реформалардың заңнамалық негізін нығайтып, мемлекеттік аппараттың сапалы дамуына оң серпінін бермек. Заңда қарастырылған өзгерістер Қазақстан Республикасының Конституциясында айқындалған демократиялық, құқықтық және әлеуметтік мемлекет қағидаттарына, сондай-ақ кәсібилік, заңдылық, ашықтық, халыққа қызмет ету және меритократия принциптеріне негізделген.

Жаңа заңның басты ерекшеліктерінің бірі – мемлекеттік қызмет жүйесін заманауи талаптарға бейімдеу. Бұл ретте меритократия қағидатын күшейту, яғни мемлекеттік қызметке қабылдау мен қызметтік өсу барысында кәсіби біліктілік пен еңбек нәтижесін басты өлшем ретінде қарастыру көзделді. Бұл ретте, басшылық емес төменгі лауазымдарды лауазымдық деңгейлерге бөлу арқылы, қызметшінің еңбек өтілін, кәсіби жетістіктері мен тәртібін, сондай-ақ халықтың пікірін ескере отырып, бір лауазым ішінде горизонталды мансаптық өсуге және тиісінше лауазымдық еңбек ақысын ұлғайтуға мүмкіндік беріледі.

Бұдан бөлек, мемлекеттік қызметке дарынды және талантты жастарды тарту бағытында да оң өзгерістер күтілуде. Мысалы, жоғары оқу орындарын GPA көрсеткіштері 3,33 және одан жоғары үлгеріммен үздік аяқтаған түлектер үшін басшылық емес мемлекеттік әкімшілік лауазымдарға конкур-

стан тыс орналасу мүмкіндігі берілді. Бұдан бөлек, болашақта кәсіби өмірін мемлекеттік қызметке арнаймын деген мектеп түлектері үшін де арнаулы мемлекеттік тапсырыс әзірлеу арқылы талапты жастарды мемлекет есебінен оқытып, артынша мемлекеттік қызметке конкурсыз қабылдану мүмкіндігі берілмек. Бүгінгі таңда, мемлекеттік қызметке ерте кәсіптік бағдарлау тетіктері заңмен бекітіліп мектеп жастарының бойында мемлекеттік қызмет туралы түсініктерді қалыптастыру мақсатында әр оқу жылы өткізілетін кең ауқымды түрлі шаралар кешені одан әрі күшейтілмек. Бұл бағыттағы жұмыстардың нәтижесі ретінде жақын болашақта мемлекеттік қызметтің кадрлық құрамын халықтың сұранысына толықтай сай келетін кәсіби біліктілігі мен тұлғалық құзреттері барынша жоғары деңгейде дамыған мектеп жасынан бастап анықталған дарындардың қатарынан жасақтау көзделген.

Өз кезегінде, заңда мемлекеттік қызметшілердің жауапкершілігін арттыру және әдеп нормаларын сақтау тетіктері күшейтілген. Бұл мемлекеттік аппараттағы тәртіп пен сенімділікті нығайтуға ықпал етеді. Цифрландыру үдерістерін енгізу де маңызды бағыттардың бірі болып табылады. Цифрлық жүйелердің қолданылу аясын қадам-қадаммен кеңейту арқылы бюрократиялық кедергілерді азайтып азаматтарға қолайлы жағдай жасалуда.

Аталған заңның қабылдануы азаматтар үшін мемлекеттік қызметтерге қолжетімділікті арттырып, олардың сапасын жақсартуға мүмкіндік береді. Мемлекеттік органдардың жұмысы ашық әрі нәтижелі бола түсіп, халық пен билік арасындағы өзара сенім деңгейі артады. Сонымен қатар, мемлекеттік аппараттың кәсібилігі артып, басқарушылық шешімдердің сапасы жақсармақ. Бұл өз кезегінде елдің әлеуметтік-экономикалық дамуына оң әсер етеді.

Қорытындылай келе, ағымдағы жылдың I шілдесінде қолданысқа енгізілетін «Қазақстан Республикасының мемлекеттік қызметі туралы» жаңа заңы мемлекеттік басқару жүйесін жаңғыртудың маңызды құралы болып табылады. Ол мемлекеттік қызметтің тиімділігін арттырып қана қоймай, заманауи, ашық және жауапты басқару моделін қалыптастыруға негіз болады.

**ҚР Мемлекеттік қызмет істері
агенттігінің Абай облысы бойынша
департаменті**

ҚАЗАҚСТАН РЕСПУБЛИКАСЫ КОНСТИТУЦИЯСЫНЫҢ НЕГІЗГІ ЕРЕЖЕЛЕРІ МЕН НОВЕЛЛАЛАРЫН ТҮСІНДІРУ

2026 жылғы 15 наурызда қабылданған Қазақстан Республикасы Конституциясы еліміздің қазіргі саяси-құқықтық даму кезеңін бейнелей отырып, адам, оның өмірі, құқықтары мен бостандықтары басым тұрған Әділетті Қазақстанның конституциялық құндылықтарын нақты бекітеді.

Елдің Негізгі заңының құрылымы мен мазмұны қазіргі заманғы шынайылықтар мен қоғам сұранысын ескере отырып, конституциялық модельді кешенді әрі ішкі тұрғыдан үйлесімді түрде жаңарту негізінде тұжырымдамалық тұрғыдан қайта қарастырылды.

Конституция Қазақстан Республикасын дамыту мен жаңғыртудың ұзақ мерзімді стратегиясының берік іргетасы болуға арналған.

Негізгі Заң Кіріспеден, 11 бөлімнен және 96 баптан тұрады.

Конституцияның Кіріспесінде Негізгі Заңды қабылдаудың негізгі мақсаттары, принциптері, құндылықтары мен мотивтері жазылған, мемлекеттің миссиясы, оның тарихи контексті, әлеуметтік бағдарларды анықтайтын мәдени ерекшеліктері көрсетілген.

Оған қағидаттар, құндылықтар мен мақсаттардың жиынтығын енгізу заңнаманы қалыптастыру және мемлекеттік саясатты іске асыру кезінде бірыңғай тәсілдерді қамтамасыз етуге, сондай-ақ барлық конституциялық нормаларды түсіндіру үшін ортақ мағыналық бағдарды айқындауға мүмкіндік береді.

Конституцияның кіріспесі өзінің маңыздылығын едәуір кеңейтеді және тек кіріспе ғана емес, сонымен қатар жүйе құраушы функцияны да орындайды.

Егер 1995 жылғы Конституция кіріспесінің редакциясы Негізгі Заңның қабылдануының тарихи-саяси алғышарттарын негізінен бекітіп, тәуелсіздік таңында өзекті саяси-құқықтық жағдайды көрсетсе, онда жаңа Конституцияда ол мемлекет дамуының ұзақ мерзімді құндылық және стратегиялық бағдарларын бекіту құралы ретінде пайдаланылады.

Бұл өзгеріс Конституциядағы тарихи кезеңнің сипаттамасынан мемлекет дамуының тұрақты моделін бекітуге көшуді көрсетеді.

Стратегиялық бағдарларды конституциялық деңгейде бекіту олардың өзгермейтіндігін және қысқа мерзімді саяси өзгерістерден қорғалуын қамтамасыз етеді, бұл әсіресе мемлекеттік саясаттың дәйектілігі үшін маңызды.

Халық бірлігін және ұлттық, тарихи бірегейлікті растау ретінде «Қазақстанның біртұтас халқы» деген тіркес нақты бекітіледі және мемлекет енді тек құрып қана қоймай, Ұлы Даланың желгі қазақ жерінде мемлекеттілікті нығайтып, мыңжылдық тарихтың сабақтастығын сақтай отырып дамытады.

Аталған «Қазақстанның біртұтас халқы» тұжырымдамасы азаматтардың теңдігін және олардың біртұтас саяси-құқықтық қоғамға қатыстылығын бекіте отырып, қоғамды шоғырландырудың құқықтық негізін қалыптастырады.

Әділетті Қазақстан идеясын және «Заң мен тәртіп» қағидатын бекіту барлығының заң алдындағы теңдігіне, институттардың тұрақтылығына негізделген мемлекеттіліктің неғұрлым жетілген моделіне көшуді көрсетеді.

Аталған қағидаттарды бекіту оларды бүкіл мемлекеттік басқару жүйесінің негізгі базалық бағдарларының деңгейіне шығарады. Бұл тұрғыда "заң және

тәртіп" принципі заң шығару және құқық қолдану қызметі үшін нұсқаулық болып табылады. Сонымен қатар, Әділетті Қазақстан идеясы мемлекетті жеке тұлға, қоғам және мемлекет мүдделерінің теңгеріміне, сондай-ақ құқықтар мен міндеттерді іске асыруда теңгерімсіздікке жол бермеуге бағыттай отырып, осы талаптарға мазмұнды толықтыру береді.

Қоғамдық бейбітшілік пен орнықты дамудың негізі ретінде этносаралық және конфессияаралық келісімді сақтауға елеулі көңіл бөлінеді.

Этносаралық және конфессияаралық тепе-теңдікті құқықтық бекіту барлық азаматтардың теңдігін қамтамасыз етуге және айырмашылықтар негізінде қалыптасқан болдырмайтын қоғамның тұрақты дамуы үшін жағдай жасауға мүмкіндік береді.

Мәдениетке, білімге, ғылымға және инновацияға, сондай-ақ болашақ ұрпақ алдындағы экологиялық жауапкершілік пен жауапкершілікке ерекше назар аударылады. Бұл елдің адами капиталын, ғылыми-технологиялық әлеуетін дамытуға және әлеуметтік-экономикалық дамудың теңгерімділігін қамтамасыз етуге арналған тұрақты құқықтық негіз қалыптастырады.

Ғылымды, білім беруді және инновацияларды конституциялық деңгейде бекіту олардың басым дамуын қамтамасыз ете отырып, осы салаларды мемлекеттік қолдаудың тұрақты жүйесін қалыптастыруға ықпал етеді.

Экологиялық компонент, өз кезегінде, қабылданған шешімдердің ұзақ мерзімді салдарын ескеру қажеттілігін енгізе отырып, рұқсат етілген экономикалық өсудің шектерін бекітеді. Бұл дегеніміз, экономикалық қызмет пен табиғи ресурстарды пайдалану оларды сақтау міндеттерімен байланысты болуы керек.

Конституцияның бірінші бабында Қазақстан Республикасы демократиялық, зайырлы, құқықтық және әлеуметтік мемлекет болып табылады, оның ең жоғары құндылықтары адам, оның өмірі, құқықтары мен бостандықтары болып табылады деп бекітілген.

Зайырлы мемлекеттің қағидаттарын ескере отырып, сондай-ақ азаматтардың діни сенімдеріне қарамастан олардың теңдігін қамтамасыз ету мақсатында дінді мемлекеттен бөлу қағидаты тікелей 7-бапта бекітілген.

Негізгі құқықтар, бостандықтар мен міндеттер Конституцияның II-бөлімінде бекітілген. Конституциялық құндылықтар жүйесінде өмір сүру құқығының ерекше орнын бекітіп, өмір сүру құқығы ажырамас әрі иеліктен шығарылмайтын құқық ретінде 17-баптың 1-тармағында танылды.

Жаңа Конституцияда (VIII бөлім, 76-83-баптар) сот жүйесі құқық қолдану институты ғана емес, адам құқықтары мен азаматтардың мемлекетке деген сенімін қорғаудың басты кепілі болып табылады.

Сонымен қатар жаңа Конституцияда Адвокатура алғаш рет азаматтардың заң көмегіне құқығын қамтамасыз ететін дербес институт ретінде Негізгі заң деңгейінде бекітілді (86-бап). Бұл адамның құқықтық қорғалуын нығайтуға және сот төрелігі жүйесіндегі адвокатураның рөлін арттыруға бағытталған негізгі құқықтық новеллалардың бірі.

А.Садуакасова, Судья.

Ыстық күндері суғағы қауіпсіздік ережелерін сақтаңыз!

Жаз мезгілінде күннің ыстығына байланысты тұрғындардың су айдындарында демалуға деген қызығушылығы артады. Алайда судағы қауіпсіздік талаптарын сақтамау қайғылы жағдайларға әкелуі мүмкін.

Жарма ауданының төтенше жағдайлар бөлімі азаматтарға суға түсу кезінде қарапайым қауіпсіздік ережелерін сақтауды ескертеді.

- Су айдындарында:
- тек арнайы белгіленген және жабдықталған орындарда шомылыңыз;
 - балаларды су жағасында қараусыз қалдырмаңыз;
 - жүзу қабілетіңізді дұрыс бағалаңыз;
 - бейтаныс және қауіпті жерлерде суға түспеңіз;

- мас күйінде суға түсуге болмайды;
- ауа райының қолайсыз жағдайларында суға шығудан бас тартыңыз.

Судағы қауіпсіздік әр адамның өз жауапкершілігінен басталады. Бір ғана немқұрайдылық адам өміріне қауіп төндіруі мүмкін.

Жарма ауданының ТЖБ тұрғындарды қауіпсіздік талаптарын сақтауға, судағы демалыс кезінде барынша сақ болуға шақырады.

Қауіпсіз демалыс – өз қолыңызда!

Жарма аудандық Төтенше жағдай бөлімі.

Қоқыс жағуға жол берілмейді

Ауа температурасының жоғарылауына және құрғақшылықтың орын алуына байланысты өрт қаупі артып отыр. Соған қарамастан кейбір тұрғындар өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтамай, ауладағы және тұрмыстық қалдықтарды жағу әрекеттерін жалғастыруда.

Осы аптада Жарма ауданы аумағында күннің ыстығына қарамастан қоқыс жағу фактілері анықталды. Атап айтқанда, Малай ауылы мен Шар қаласында осындай заң бұзушылықтар тіркеліп, кінәлі тұлғаларға қатысты Қазақстан Республикасының Әкімшілік құқық бұзушылық туралы кодексінің 336-бабы бойынша әкімшілік шаралар қолданылды.

Қоқыс жағу кезінде оттың бақылаудан шығып кетуі, құрғақ шөптердің тұтануы және елді мекендерге таралуы мүмкін. Мұндай жағдайлар үлкен өртке, материалдық шығынға және адам өміріне қауіп төндіруі ықтимал.

Жарма ауданының төтенше жағдайлар бөлімі тұрғындарға қоқыстарды, құрғақ шөптерді және басқа да жанғыш қалдықтарды өртеуге болмайтынын ескертеді. Өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтау – әр азаматтың міндеті.

Тұрғындарды табиғатқа жанашырлықпен қарап, өрт қауіпсіздігі ережелерін қатаң сақтауға шақырамыз.

Отпен абай болыңыз! Өрттің алдын алу – ортақ міндет!

Жарма аудандық Төтенше жағдай бөлімі.

НИТРАТТАРМЕН УЛАНУДЫҢ БЕЛГІЛЕРІ МЕН САҚТЫҚ ШАРАЛАРЫ

Нитраттар – бұл өсімдіктерге өте пайдалы тыңайтқыштармен қаныққан топырақта болатын азот қышқылының тұздары. Бірақ көкөністердің, жемістер мен көктердің кейбір түрлері осы топырақтан қажет мөлшерден көп нитраттарды сіңіре алады. Сондай-ақ, нитраттар топырақта азот тыңайтқыштары тым көп болған жағдайда өнімдерде жиналады.

Жеміс — жидек өсірумен шұғылданатын дихандар бақша өнімдерін қысқа мерзімде өсіріп, пісіп-жетілдіру мақсатында көп жағдайда тыңайтқыштарды қолданады. Қалыпты жағдайда топырақ құрамында бұл минералдың жетіспеушілігі байқалады да, егінді молынан алу мүмкіншілігін азайтады. Сол себепті де, шаруалар мұндай қоспаларды пайдалануға мәжбүр.

Нитраттар қалыпты мөлшерде адам ағзасына зиянын тигізбейді, ал өнімдердегі олардың шектен тыс мөлшері қауіпті ауытқуларға әкелуі мүмкін.

Нитраттармен уланудың белгілері: құсу, іштің өтуі (диарея), еріннің цианозы (көгеруі), жүрек жұмысының бұзылуы. Осы алғашқы белгілерден кейін

келесі тез дамиды ауытқулар байқалады: қан қысымы төмендейді, бас ауруы күшейеді, конвульсиялар пайда болады, сана бұзылады. Алдымен олар созылмалы шаршау және авитаминоз белгілеріне ұқсас белгілерді тудырады: тұрақты бас аурулары, бас айналуы, көздің қараюы, жалпы әлсіздік және апатия пайда болады. Ұзақ мерзімді болашақта олардың қайтымсыз салдары мен зияны болады.

Нитраттармен уланудың қарапайым алдын алу шараларын қарастыруға болады, мысалға: көкөніс салатын маймен ғана емес, лимон шырынмен де дәмдеңіз, ол қауіпті азоты қосылысты бұзатын «С» витаминіне өте бай. Түбірлік дақылдарды мұқият жуып, қабығын аршып, суық тұзды суға батырыңыз, ол шамамен жарты сағатта көкөністегі нитраттардың концентрациясы 25%-ға төмендетуге әсер етеді. Кабачки, гүлді қырыққабат және брокколиге қайнаған су құйып немесе қайнаған суға 5-10 минут қайнату зиянды заттардың мөлшерін азайтуға септігін тигізеді.

Ең бастысы мерзімінен ерте піскен және жылы жай көкөністерін

көп пайдаланбаңыз. Көкөністердің табиғи жолмен, мерзіміне сай, толық піскенін күткен абзал.

Жеміс жидектердің құрамындағы нитраттардың мөлшерін өлшейтін құрылғылар бүгінде кең таралған, оларды тұрмыста қолдану өте оңай. Бұл жедел нәтиже бере алатын шағын құрылғы. Зондты жеміс целлюлозасына батыру жеткілікті, құрылғы бірден түсті жауап береді: жасыл — оны қауіпсіз жеуге болады, сары — көкөністер мен жемістердегі нитраттардың концентрациясы шегінде, қызыл — денсаулыққа қауіпті екенін білдіреді.

Сонымен қатар, елімізге алыс-жақын шетелдерден тасымалданатын жеміс жидектердің ұзақ жолға тасымалдау кезінде күннің ыстық мерзімінде тез бұзылмас үшін химиялық заттармен мөлшерден тыс өңделуі де мүмкін.

Әсіресе экзотикалық, сырт келбеті жылтыр, әдемі, бір де бір зақым жоқ жеміс жидектерді сақтықпен пайдалануға кеңес береміз. Мұндай өнімдерді міндетті түрде ағынды судың астында, мұқият жуғаннан кейін сақтықпен тұтыныңыз.

Жеміс –жидектерді сатып алғанда, сапасы мен қауіпсіздігін растайтын құжатын және өнімнің қайдан тасымалданғанын сұрауға құқылысыз, ондай құжаттары болмаса сатып алмаңыз жөн.

Сонымен тек маусымына сай піскен жемістер мен жидектерді пайдаланыңыз, ондай өнімдер жақсы дәмге ғана емес адам ағзасына пайдалы витаминдер мен минералдарға бай.

*А. Жалелова,
Жарма аудандық санитариялық-
эпидемиологиялық бақылау
басқармасы басшысы.*

Дәмі де, тілі де қазақша – "МИЛЛАРД" мейрамханасы

Қазақ тілі – халқымыздың рухани байлығы, ұлттық болмысымыздың айнасы. Тіл – тек қарым-қатынас құралы ғана емес, ол ұлттың мәдениеті мен тарихын, дәстүрі мен құндылықтарын ұрпақтан ұрпаққа жеткізетін қасиетті мұра.

Кәсіпкер ретінде мен өз ісімді дамыту мен тұтынушыларға сапалы қызмет көрсетуді басты міндетім деп санаймын. Сонымен қатар мемлекеттік тілдің мәртебесін арттыруға әрбір азамат, әрбір кәсіпкер өз үлесін қосуды қажет деп есептеймін. Осы мақсатта жуырда өзім басқарып отырған мейрамхананың ас мәзірін толықтай қазақ тіліне аударып, мемлекеттік тілде рәсімдедік. Бұған қоса, мекемедегі барлық көрнекі ақпараттар, хабарландырулар, ескертулер қазақ тілінде жазылды. Қызмет көрсететін күтуші қыздарымыздың аты-жөндері де қазақ тілінің нормаларына сай көрсетілді.

Бұл – тек заң талаптарын орындау ғана емес, туған тілімізге деген құрметтің нақты көрінісі. Бүгінде мемлекеттік тілдің қолданылу аясын кеңейту – баршамызға ортақ міндет. Әсіресе халықпен тікелей жұмыс істейтін кәсіпкерлік нысандарда қазақ тілінің кеңінен қолданылуы өте маңызды.

Қазақстан Республикасының тіл туралы заңнамасы мемлекеттік тілдің қоғамдық өмірдің барлық саласында қолданылуын көздейді. Сондықтан кәсіпкерлер заң талаптарын сақтап қана қоймай, мемлекеттік тілді насихаттаудың үлгісін көрсетуі керек деп ойлаймын.

Мен барлық әріптес кәсіпкерлерді осы бағытта белсенді жұмыс істеуге шақырамын. Кәсібімізді дөңгелетіп, табысымызды арттыра отырып, халқымыздың тілін де дәріптейік. Әрбір қазақша жазылған мәзір, әрбір мемлекеттік тілдегі ақпарат, әрбір қазақша көрсетілген қызмет – ұлттық құндылықтарға деген құрметтің белгісі.

Тілімізді құрметтеу – заңды орындау ғана емес, елге деген жанашырлықтың, болашақ ұрпақ алдындағы жауапкершіліктің көрінісі. Сондықтан «Дәмі де, тілі де қазақша» қағидатын ұстанып, мемлекеттік тілді күнделікті өміріміздің ажырамас бөлігіне айналдырайық.

Бірлігімізді бекемдеп, ана тіліміздің абыройын бірге асқартайық!

*Жеке кәсіпкер:
Ерменбаева Сауле Базарханқызы*

Зейнетақы жинақтарының ең төменгі жеткіліктілік шектерін есептеудің жаңа Әдістемесі күшіне енді

Қазақстан Республикасы Үкіметінің 2026 жылғы 21 мамырдағы №422 қаулысының талаптарын орындау мақсатында БЖЗҚ бұқаралық ақпарат құралдарында және өзінің ресми интернет-ресурсында есептеу әдістемесіне енгізілген өзгерістерді ескере отырып, 2026 жылға арналған зейнетақы жинақтарының ең төменгі жеткіліктілік шектерін (ТЖШ) жариялады.

Жаңа Әдістемеге сәйкес ТЖШ мөлшері болашақтағы нысаналы зейнетақы төлемдерінің көрсеткіштеріне негізделіп айқындалады және салымшының әрбір жасына қарай ай сайынғы төлемдердің келтірілген құнын есептеудің стандартты формуласы арқылы есептеледі.

Аталған формула болашақтағы төлемдердің тұрақтылығы мен болжамдылығын қамтамасыз ету үшін ұзақ мерзімді демографиялық (ұлттық демографиялық кестелер) және қаржылық (кірістілік мөлшерлемелері мен төлемдерді индекс-теу көрсеткіштері) факторларды ескереді.

Төлемдердің келтірілген құнын есептеу формуласы қажетті жинақ көлемін анықтаудың халықаралық тәжірибесіне негізделген. Сондықтан есептеу нәтижелері макроэкономикалық көрсеткіштер болжамдарының өзгеруіне азырақ тәуелді болады. Сонымен қатар есептеулерде бұрынғыдай республикалық бюджет туралы заңмен жыл сайын белгіленетін ең төменгі зейнетақы мен ең төменгі жалақы мөлшерлері пайдаланылады.

Бұл ретте формулада жинақтың бір бөлігін пайдаланған сәттен бастап зейнеткерлік жасқа дейінгі кезеңде түсетін болашақ зейнетақы жарналары есепке алынбайды. Мұндай

тәсіл жинақтарының бір бөлігін пайдаланған азаматтардың болашақта төмен мөлшердегі жинақтаушы зейнетақы алу қаупін азайтуға бағытталған.

Сонымен бірге зейнетақы жинақтарының бір бөлігін тұрғын үй жағдайын жақсарту мен емделуге пайдалану құқығы сақталады. Зейнетақысы бұрынғы табысының кемінде 40%-ын құрайтын зейнеткерлер тұрғын үй және емделу мақсаттарына жинақтарының 50%-ына дейін пайдалана алады. Сондай-ақ зейнетақы аннуитеті шартын жасаған азаматтар мен мемлекеттен еңбек сіңірген жылдары үшін зейнетақы төлемдерін алатын тұлғалардың зейнетақы шотында қалған қаражатты толық көлемде пайдалану құқығы бар.

Ең төменгі жеткіліктілік шегінен асатын жинақтарды пайдалану мүмкіндігі де сақталады. Алайда азаматтардың болашақта жеткілікті әрі тұрақты зейнетақы төлемдерін алуын қамтамасыз ету қажеттілігі ескеріле отырып, алуға болатын қаражат көлемін айқындау тәсілдері жетілдірілуде.

ТЖШ мөлшері салымшының жасына қарай 79% және одан жоғары өсті. Яғни зейнеткерлік жас жақындаған сайын болашақтағы зейнетақы төлемдеріне қойылатын талаптар күшейіп, зейнетақы шотында сақталуға тиіс қаражат көлемі де артады. Осыған байланысты зейнеткерлік жасқа жақындаған азаматтар үшін ТЖШ мөлшері екі еседен астам ұлғайды.

Бұл олардың зейнетақы жинақтарының шоттарында сақталып, әрі қарай инвестициялануын қамтамасыз етеді және болашақтағы зейнетақы төлемдерінің едәуір артуына мүмкіндік береді. Бұрынғы Әдістеме бойынша жинақтың бір бөлігін алғаннан кейінгі төлемдер медиандық жалақының шамамен 15%-ын құраса, жаңа Әдістеме бойынша бұл көрсеткіш медиандық жалақының шамамен 40%-ына дейін жетеді.

Осылайша, ең төменгі жеткіліктілік шегін айқындаудың жаңа әдістемесі салымшылар үшін неғұрлым ашық әрі болжауға ыңғайлы және халықаралық стандарттарға сәйкес азаматтардың зейнеткерлік кезеңде тұрақты зейнетақы кірісімен қамтамасыз етілуіне бағытталған.

«Ұлттық қор - балаларға»: қазақстандықтар тұрғын үйге және білім алуға 58 млн АҚШ долларына жуық қаражат жұмсады

2026 жылдың 1 маусымындағы жағдай бойынша бағдарлама іске қосылған 2024 жылғы 1 ақпаннан бастап нысаналы жинақтарды (НЖ) пайдалануға берілген 316 223 өтініш орындалып, жалпы сомасы 57,88 миллион АҚШ долларына жуық қаражат өтініш берушілердің банктік шоттарына есептеу үшін уәкілетті операторларға аударылды. Өтініштердің басым бөлігі тұрғын үй жағдайын жақсартуды көздеді: 36,94 млн АҚШ доллары сомасына 201 245 өтініш орындалды. Білім беру ақысын төлеу үшін 20,94 млн АҚШ доллары сомасына 114 978 өтініш орындалды.

НЖ алушы барлық соманы немесе оның бір бөлігін пайдалануға құқылы. Егер қаражаттың бір бөлігі талап етілмесе, қалдық нысаналы жинақтау шотында (НЖШ) 10 жыл бойы сақталады.

Тұрғын үйді жақсартуға арналған қаражатты пайдаланудың ең танымал қосалқы мақсаты – одан әрі жинақтау үшін тұрғын үй құрылысы жинақтарындағы салымды толықтыру (36,23 млн АҚШ долларына 196 893 өтініш). Сонымен қатар тұрғын үй сатып алуға ипотекалық тұрғын үй қарызын алу үшін бастапқы жарна ретінде енгізу үшін 1 498 өтініш беріліп, олар бойынша 248,94 мың АҚШ доллары аударылса, азаматтық-құқықтық мәмілелер бойынша меншікке тұрғын үй сатып алуға (түпкілікті есеп айырысу) – 156,59 мың АҚШ долларына 989 өтініш орындалды.

Білім беру ақысын төлеу шеңберіндегі ең танымал қосалқы мақсаттар: Қазақстан Республикасының аумағында орналасқан білім беру ұйымдарының білім беру қызметтеріне үлестермен (әрбір академиялық кезең немесе оқу жылы үшін) немесе толық көлемде бір мезгілде (бүкіл оқу мерзімі үшін) ақы төлеу (19,68 млн АҚШ долларына 106 315 өтініш орындалды), білім беруге жинақтау салымы туралы шарт бойынша білім беруге жинақтау салымын толықтыру (842,16 мың АҚШ долларына 5 947 өтініш орындалды), шетелдік білім беру ұйымдарының білім беру қызметтеріне үлестермен (әрбір академиялық кезең немесе оқу жылы үшін)

немесе толық көлемде біржолғы (бүкіл оқу мерзімі үшін) ақы төлеуге (319,33 мың АҚШ долларына 2 114 өтініш орындалды) төлем жасау.

Нысаналы жинақтарды тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) білім алуға ақы төлеу мақсатында төлеу туралы уәкілетті операторлар мен өңірлер бөлінісіндегі толық ақпаратпен enpf.kz сайтында танысуға болады.

Естеріңізге сала кетейік, 2025 жылдың қорытындысы бойынша қазақстандық бір балаға 130,71 АҚШ доллары кезекті есептеу жүргізілді. 2024 жылы – 129,38 АҚШ доллары, 2023 жылы – 100,52 АҚШ доллары мөлшерінде қаражат аударылған болатын.

18 жасқа дейінгі балаларға жыл сайын Ұлттық қордан бөлінетін сомалар олардың БЖЗҚ-да ашылған шоттарында ескерілетін нысаналы талаптар түрінде есептеледі. Бұл ретте, заңнамаға сәйкес, жас қазақстандықтарға есептелген сомалар Ұлттық қор активтерінің құрамында қалады және инвестициялануын жалғастырады. Одан әрі инвестициялау нәтижесінде жыл сайын әрбір баланың нысаналы талаптарының сомасы алынған инвестициялық табыс есебінен қосымша өседі.

Нәтижесінде бағдарламаға қатысатын балада барлық жинақталған нысаналы талаптардың жиынтық сомасы (жыл сайын қосымша есептелетін инвестициялық кірісті қоса алғанда):

- үшінші жыл - 370 доллар 56 цент;
- екінші жыл - 263 доллар 93 цент;
- бірінші жыл қатысып отырған баланың шотында 130 доллар 71 цент.

18 жасқа толмаған баланың бағдарламаға қатысуы туралы ақпаратты оның ата-анасы және өзге де заңды өкілдері kids.enpf.kz сайтында баланың ЖСН бойынша, eGov.kz электрондық үкімет порталындағы жеке кабинетте, сондай-ақ eGov Mobile және кейбір екінші деңгейдегі банктердің мобильді қосымшаларында тексере алады.

Егер балаларға 2025 есепті жылы есептелген нысаналы талаптар туралы ақпарат көрсетілмесе, онда мобильді қосымшалардағы құжаттарды төменде көрсетілген жолмен жаңарту қажет:

-eGov Mobile қосымшасында:

"Цифрлық құжаттар" - "Отбасы" - "Құжаттар тізімін жаңарту" - "Ұлттық қордан есептеулер";

-екінші деңгейдегі банктердің мобильді қосымшаларында, мысалы Kaspi.kz: "Мемлекеттік қызметтер" - "Барлық құжаттар" - "Құжаттар тізімін жаңарту" - "Ұлттық қордан есептеулер".

Биыл 18 жасқа толған немесе толатын балаларға есептелген нысаналы талаптар туралы мәліметтердің заңды өкілдің жеке кабинетінде көрсетілмеуі нысаналы талаптардың нысаналы жинақтарға (НЖ) айналуына байланысты. Осыған орай, есептелген қаржы туралы ақпаратқа қол жеткізу құқығы тікелей НЖ алушыға, яғни 2026 жылы 18 жасқа толған немесе толатын азаматқа беріледі. Аталған азаматтар НЖ туралы ақпаратты Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры интернет-ресурсындағы немесе электрондық үкімет порталындағы жеке кабинеті арқылы өз бетінше алуы тиіс. Ал 18 жасқа толғаннан кейін НЖ төлемдерін тұрғын үй жағдайларын жақсарту және (немесе) білім алу ақысын төлеу мақсатында алу үшін уәкілетті операторға жүгініп, АҚШ долларымен банктік шот ашып, онлайн-өтініш беруі қажет.

Бүгінгі күні уәкілетті операторлар: -"Отбасы банкі" АҚ (тұрғын үй және білім алу ақысын төлеу),

-"Халық банкі" АҚ (білім алу ақысын төлеу),

-"Банк ЦентрКредит" АҚ (білім алу ақысын төлеу).

Нысаналы талаптарға қатысушы кәмелетке толмаған балалар және нысаналы жинақтарды кәмелетке толған алушылар бойынша, сондай-ақ нысаналы жинақтарды тұрғын үйге және (немесе) білім алуға пайдалану жөніндегі статистикамен enpf.kz сайтында танысуға болады.

kids.enpf.kz сайтында Бағдарламаның шарттарымен танысып, қажетті нұсқаулықтар алып, өзіңізді қызықтыратын сұрақтарыңызға жауап алуға болады. БЖЗҚ/ЕНПФ YouTube-арнасында осы тақырып бойынша бейне нұсқаулықты көруге болады:

БЖЗҚ зейнетақы төлемдерін алуға уақытылы өтініш беру қажеттілігін еске салады

БЖЗҚ салымшылардың (төлем алушылардың), сондай-ақ БЖЗҚ-да жинақтары бар қайтыс болған адамдар мұрагерлерінің зейнетақы төлемдерін алуға уақтылы өтініш беруі қажеттілігі туралы тұрақты түрде ақпараттық-түсіндіру жұмыстарын жүргізіп келеді.

Жыл сайын БЖЗҚ «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясымен бірігіп БЖЗҚ-да міндетті зейнетақы жарналары (МЗЖ), міндетті кәсіптік зейнетақы жарналары (МКЗЖ) есебінен зейнетақы жинақтары бар, бірақ олар бойынша зейнетақы төлемін алу үшін БЖЗҚ-ға жүгінбеген зейнет жасына толған тұлғалар бойынша халықты әлеуметтік қорғау саласындағы уәкілетті органның ақпараттық жүйесінде аталған адамдарға бюджет қаражаты есебінен тағайындалған жасына байланысты және мемлекеттік базалық зейнетақы төлемдерінің бар-жоқтығына салыстырып тексеру жұмыстарын жүргізеді. Бұл шара аталған азаматтардың халықты әлеуметтік қорғау саласындағы уәкілетті органның ақпараттық жүйесінде бюджет қаражаты есебінен тағайындалған жасына байланысты, еңбек өтілі үшін берілетін зейнетақы төлемдерінің және мемлекеттік базалық зейнетақы төлемінің бар-жоғын анықтау үшін жасалады.

Биылғы наурыз айынан бастап зейнеткерлік жасқа жеткен, БЖЗҚ-да ерікті зейнетақы жарналары (ЕЗЖ) есебінен жинақтары бар, соның ішінде 50 жасқа толуына немесе мүгедектігіне байланысты оларды алуға БЖЗҚ-ға өтініш жасамаған тұлғаларға ЕЗЖ есебінен зейнетақы төлемдерін өтінішсіз (проактивті) тағайындау тәртібі енгізілді. Бұл тәртіп те «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясымен жыл сайын осындай салыстырып тексеруді көздейді.

Жыл сайынғы салыстырып тексеру нәтижелері бойынша БЖЗҚ Мемлекеттік корпорация арқылы алушыларға зейнетақы төлемдерін проактивті форматта жүзеге асырады. Яғни, мемлекеттік бюджеттен зейнетақы алатын зейнеткерлердің БЖЗҚ-да МЗЖ, МКЗЖ және ЕЗЖ есебінен қалыптасқан зейнетақы жинақтары болса, олар БЖЗҚ-дан да төлемдерді автоматты түрде ала бастайды.

Статистика

2026 жылғы 1 мамырдағы жағдай бойынша, жалпыға бірдей белгіленген зейнеткерлік жасқа жеткен 279 041 адамның МЗЖ-ны есепке алуға арналған жеке зейнетақы шоттарындағы (ЖЗШ) талап етілмеген зейнетақы жинақтарының жалпы сомасы шамамен 45 млрд теңгені құрайды. БЖЗҚ мемлекеттік органдардың ақпараттық жүйелерінен алған мәліметтерге сәйкес, олардың ішінде:

-155 217 адам қайтыс болған, олардың зейнетақы жинақтары мұрагерлері талап ете алады;

-61 459 адам заңнамада белгіленген тәртіппен Қазақстан Республикасынан тыс жерлерге тұрақты тұруға (ТТЖ) кетуді рәсімдеген;

-62 365 адам жасына байланысты зейнетақысын рәсімдеу үшін Мемлекеттік корпорацияға (тұрғылықты жері бойынша ХҚКО) әлі жүгінбеген.

Зейнетақы төлемдерін қалай алуға болады?

Еске сала кетейік, зейнетақы жинақтары БЖЗҚ-дағы салымшылардың (алушылардың) ЖЗШ-сында есепке алынады, инвестициялануын жалғастыра береді және оларды алушылар немесе олардың мұрагерлері (алушы қайтыс болған жағдайда) талап еткенге дейін шотта сақталады.

Жалпыға бірдей белгіленген зейнеткерлік жасқа жеткенде

Жасына байланысты БЖЗҚ-дан зейнетақы төлемдерін тағайындау, сондай-ақ мемлекеттік бюджеттен базалық және ынтымақты зейнетақы тағайындау үшін алушылар тұрғылықты жері бойынша «Азаматтарға арналған үкімет» мемлекеттік корпорациясына (ХҚКО) жүгінуі қажет.

Бұл ретте егер алушының БЖЗҚ-да ЕЗЖ есебінен зейнетақы жинақтары болып, бірақ оларды алуға бұрын (50 жасқа толуына немесе мүгедектігіне байланысты) өтініш бермеген болса, оған БЖЗҚ-дан ЕЗЖ есебінен де зейнетақы төлемдері бірге тағайындалады.

Тұрақты тұруға (ТТЖ) шетелге кеткенде

Қазақстан Республикасының заңдарында және Қазақстан Республикасы ратификациялаған халықаралық шарттарда өзгеше көзделмесе, БЖЗҚ-да зейнетақы жинақтары бар және Қазақстан Республикасының шегінен тыс жерлерге тұрақты тұруға кеткен шетелдіктер мен азаматтығы жоқ адамдар ТТЖ-ға кетуіне байланысты БЖЗҚ-дан зейнетақы төлемдерін алу құқығын пайдалана алады.

Жинағы бар адам қайтыс болған жағдайда

БЖЗҚ-да зейнетақы жинақтары бар адам қайтыс болған жағдайда, оның отбасы мүшелеріне БЖЗҚ қайтыс болған адамның зейнетақы жинақтарының есебінен тиісті қаржы жылына арналған республикалық бюджет туралы заңмен белгіленген 94 еселенген айлық есептік көрсеткіш (АЕК) шегінде, бірақ қайтыс болған адамның ЖЗШ-сында бар қаражаттан аспайтын мөлшерде жерлеуге арналған біржолғы төлемді жүзеге асырады.

Сондай-ақ, зейнетақы және нысаналы жинақтар Қазақстан Республикасының заңнамасында белгіленген тәртіппен мұраға қалдырылады. Жинағы бар адам қайтыс болғаннан кейін 6 ай ішінде оның мұрагерлері қайтыс болған адамның жинақтары түріндегі мұрагерлік мүлікті рәсімдеу және мұраға құқық туралы куәлікті алу үшін нотариусқа жүгінуі тиіс. Егер өтініш беру мерзімін өткізіп алса, мұраға құқықты қалпына келтіру үшін сот органдарына жүгіну қажет.

Зейнетақы төлемдерінің түріне және өтініш беру тәсіліне қарай қажетті құжаттардың тізімі enpf.kz сайтының «Қызметтер – Зейнетақы төлемдері» бөлімінде орналастырылған.

Материалдарды Бірыңғай жинақтаушы зейнетақы қоры ұсынды.

21 ИЮНЯ - ДЕНЬ МЕДИЦИНСКОГО РАБОТНИКА РК

ЗА БЛАГОРОДНЫЙ ТРУД И ПРОФЕССИОНАЛИЗМ

В преддверии знаменательного праздника – Дня медицинского работника, отмечаемого в Казахстане в третье воскресенье июня, в районе чествовали людей самой гуманной и ответственной профессии. Подобные церемонии проходят ежегодно во всех регионах страны и являются знаком уважения к непростому труду медиков.

В праздничной обстановке в районном доме культуры собрались врачи, медицинские сестры, фельдшеры, сотрудники скорой помощи, ветераны здравоохранения и молодые специалисты, представляющие все округа Жармы. Со словами поздравления к виновникам торжества обратился исполняющий обязанности акима района Берик Терликбаев, выразив признательность за их нелегкий, но благородный труд, профессионализм и преданность избранному делу. Было отмечено, что жарминские медицинские работники ежедневно стоят на страже здоровья населения района, оказывая помощь пациентам в самых сложных жизненных ситуациях. Благодаря их знаниям, опыту и вниманию тысячи людей получают

необходимое лечение и поддержку. Особые слова благодарности прозвучали в адрес ветеранов сферы, которые многие годы посвятили добросовестному служению людям и воспитанию нового поколения медработников района.

По доброй традиции лучшие медработники были отмечены почетными грамотами, благодарственными письмами и наградами за пло-

дотворную работу, высокий уровень профессионального мастерства и значительный вклад, внесенный в развитие системы здравоохранения. Среди них медсестра поликлиники А.Рахимжанова – удостоена почетной грамоты министра здравоохранения Казахстана, заместитель главного врача районной больницы С.Сейтханова – отмечена благодарственным письмом акима области Абай, заместитель главного врача А.Алпысбаева, медсестры школ Р.Журтубаева, Г.Шалхарова, медсестры кабинетов стоматологии, онкологии, реанимации Г.Сулейменова, Г.Масалимова, Ж.Узбекова, ветеран медицины Б.Ахтамбекова – отмечены благодарственным письмом акима района. Более тридцати специалистам Жармы вручены грамоты и благодарственные письма от профсоюза работников районной больницы.

Теплые пожелания и слова благодарности, а также красивая концертная программа, подготовленная в этот день артистами Дома культуры, создали особую праздничную атмосферу, подарив медицинским работникам хорошее настроение и заслуженное внимание.

МЕМОРИАЛ

ТУРНИР ДОБРОЙ ПАМЯТИ И УВАЖЕНИЯ

Пятнадцать человек из числа старшего поколения стали участниками районного турнира по бильярду, прошедшего недавно в райцентре и посвященного светлой памяти почетного гражданина Жармы Далелхана Шаханулы Садыкова – человека, внесшего значительный вклад в развитие родного села, общественной жизни и патриотического воспитания молодежи. Мероприятие собрало любителей бильярда из сел Жарык, Ушбиик, Капанбулак, Карасу, Калбатау, Акжал, Бирликшиль, являющихся активистами, ветеранами труда различных сфер, которые пришли показать свое мастерство в настольной игре, выразить уважение к гражданину, что оставил заметный след в истории села. Состязание у зеленых столов прошло в теплой и дружеской атмосфере, став также праздником общения и спортивного азарта.

На церемонии открытия звучало множество добрых слов в адрес Д.Садыкова от его земляков. Слова признательности прозвучали и для всех участников, своим примером доказывающим, что активный образ жизни, стремление к постоянному взаимодействию с социумом помогают ветеранам сохранять бодрость духа, жизненную энергию на долгие годы. « Такие мемориалы помогают сохранить память о достойных людях и передать молодежи лучшие традиции истории родной земли, для нас же турнир стал прекрасной возмож-

ностью встретиться, пообщаться, провести время в кругу единомышленников», уверен председатель совета ветеранов Н.Есполов.

Поединки были организованы в двух возрастных категориях – от 63 до 69, от 70 до 80 лет. Игроки продемонстрировали подготовленность, выдержку, хороший уровень владения кием, когда каждая партия проходила в борьбе с яркими комбинациями, спортивным характером. Опытные делились с новичками премудростями игры, вспоминали интересные случаи из своей жизни.

По итогам соревнований определились победители и призеры. В личном первенстве в группе 63-69 лет победителем стал житель рай-

центра Тимур Авгамбаев. Призовые места заняли К.Тостаганов (Акжал) и Д.Кашибаев (Ушбиик). У более пожилых победу одержал Т.Касенов (Калбатау), также в призах Т.Шалжиен из села Жарык и С.Имангали из села Капанбулак. Все они награждены медалями, благодарственными письмами и памятным подарками, врученными от отдела спорта района и родственников Далелхана Шаханулы Садыкова.

Подобные спортивные мероприятия в районе стали уже традицией и играют важнейшую роль в укреплении связи поколений, популяризации долголетия и сохранения знаний о людях, посвятившим свою жизнь служению жарминской земле.

ПРОТИВОДЕЙСТВИЯ ПИРАМИДАМ

БЫТЬ ФИНАНСОВО ГРАМОТНЫМ И БДИТЕЛЬНЫМ

Финансовые пирамиды представляют серьезную угрозу для граждан, поскольку основаны на привлечении новых участников, а не на реальной инвестиционной или предпринимательской деятельности. Их организаторы обещают высокий и быстрый доход, однако выплаты осуществляются за счет средств новых вкладчиков, в результате чего большинство участников теряет вложенные средства.

В Казахстане борьба с финансовыми пирамидами является одним из приоритетных направлений обеспечения финансовой безопасности населения, строится на трех столпах – повышении финансовой грамотности населения, проверке подозрительных компаний государственными регуляторами, совершенствовании законодательства в сфере уголовной ответственности за их создание и рекламу. Противодействие финансовым пирамидам способствует защите прав граждан, укреплению доверия к финансовой системе и обеспечению экономической стабильности страны. Выявлением и пресечением деятельности таких организаций занимается Агентство РК по финансовому мониторингу совместно с правоохранительными органами и другими государственными структурами. Для противодействия финансовым пирамидам в республике реализуются следующие меры: выявление и ликвидация незаконных схем привлечения денежных средств; привлечение организаторов финансовых пирамид к уголовной ответственности; мониторинг деятельности компаний, предлагающих инвестиционные услуги; повышение финансовой грамотности населения; информирование граждан о признаках мошеннических схем.

Как распознать финансовую пирамиду? Чтобы не стать жертвой аферистов, следует обращать на основные признаки финансовой пирамиды: гарантия сверх доходности (обещание гарантированно высокой прибыли без риска); плата за вход (необходимость внесения первоначального взноса для начала участия); упор на привлечение людей (выплаты за привлечение новых участников); отсутствие лицензии от регулятора на осуществление финансовой деятельности (непрозрачность информации о компании); агрессивный маркетинг (призыв брать кредиты, привлечение блогеров и медийных личностей для рекламы).

Что делать при столкновении с мошенниками? Если человек подозревает, что столкнулся с финансовой пирамидой, то рекомендуется: не вкладывать деньги (немедленно прекратить любые финансовые операции с данной организацией); тщательно проверять информацию о компаниях перед инвестированием (использовать официальные реестры регуляторов для проверки наличия лицензии, например порталы АФМ, АРРФР, пользоваться сведениями из официальных государственных источников); обратиться в правоохранительные органы (подать заявление в полицию с приложением всех чеков, скриншотов, переписок и договоров).

Также повышение своей финансовой грамотности и бдительности будет являться важнейшими средствами защиты от действий мошенников.

Подготовила Г.Смагулова.

НАРКОТИКАМ СТОП**НАРКОМАНИЯ У ПОДРОСТКОВ - ЗАВИСИМОСТЬ НА ВСЮ ЖИЗНЬ**

Наркомания — одна из самых серьезных проблем современного общества. Особенно опасно употребление наркотиков в подростковом возрасте, когда организм и психика человека еще находятся в стадии формирования.

Почему подросток начинает употреблять наркотики?

Чаще всего это происходит в компании друзей. Спровоцировать первое употребление может многое: чувство любопытства; желание не показываться остальным «белой вороной»; неумение сказать «Нет»; присутствие в жизни серьезных проблем; «назло» кому-то или попытка повлиять на другого человека; просто плохое настроение или обыкновенная скука. По незнанию человек уверен в том, что попробовать один раз — не страшно. К сожалению, весь этот грозный наркобизнес построен на том, что первый раз никогда не бывает последним. Пробуя наркотик, переходя через психологический барьер, человек одновременно переступает через физиологические, юридические, нравственные барьеры. Каждый впервые употребляющий уверен в том, что «со мной всё иначе, всё под контролем». Эта уверенность только от неопытности, которой затем, зачастую, пользуются другие.

Какие последствия могут быть от употребления наркотиков?

К последствиям относятся: невозможность жить без наркотика; появляется зависимость на уровне биологии и психики, а большое количество биологических процессов в человеческом теле начинает происходить извращенно; человек не контролирует себя как раньше, это делают за него люди, которые поставляют наркотики; разрушается нервная система, печень, почки, изнашивается сердечная мышца, срок жизни сокращается; приём наркотиков сопровождают неизлечимые болезни (СПИД, гепатиты), наркотики негативно влияют на работу мозга, сердца, легких и других органов; человек, употребляющий наркотики, неизбежно «влезает» в криминал; растут требуемое количество наркотиков и расходы на их потребление; исчезают друзья, остаются собратья по несчастью, которые в

любой момент, за дозу могут «кинуть» или подставить; отношения с родственниками быстро превращаются в кризис, так как наркозависимый приносит близким людям страдания; жизненные перспективы (хорошая работа, учёба, карьера, собственная семья) становятся иллюзорной, недостижимой мечтой. Дети у наркозависимых людей, если и рождаются, то часто с серьёзными отклонениями в здоровье, уродствами, психическими расстройствами. Депрессия — основное состояние души, исчезает только после принятия очередной дозы наркотика. Среди наркозависимых высок процент самоубийств, также нередки случаи, когда даже во время первой пробы, человек погибает от остановки дыхания или остановки сердца. В других случаях может развиваться паралич, нарушается способность говорить. Есть наркотики, после даже однократного приёма которых может возникнуть психическое заболевание.

Если попал в компанию, где употребляют наркотики?

В такой компании человек неизбежно сталкивается с предложениями «попробовать». По-другому не бывает. Вопрос во времени, раньше или позже. В компании опасность по отношению к наркотику притупляется. Лучший выход из этого — уйти и найти себе более подходящий круг общения. Но если человек находится в такой компании — он на «краю пропасти».

Наркоманом может стать любой человек?

Любой человек, допускающий наркотики в свою жизнь, рискует стать наркоманом, хотя каждый в начале пути уверен, что это может быть с любым другим, только не с ним.

Почему именно молодежь наиболее часто становится наркозависимой?

Именно в подростковом и молодом возрасте человек хочет обрести свою индивидуальность, отличаться от других, «пробовать в жизни все», освободиться от контроля и опеки взрослых, жить так, как хочется самому, устанавливать свои нормы и правила. Обезопасить себя от проблем с наркотиками можно: во-первых, сделать для

себя недопустимой самой мыслью о возможности когда-либо «попробовать»; во-вторых, нужно научиться говорить «НЕТ!!!» и себе и другим, когда речь идёт о наркотиках; в-третьих, избегать компании и места, где употребляют наркотики.

Что делать, если друг начинает употреблять наркотики?

Попробовать повлиять на то, что происходит самому или вместе с другими друзьями. Самый важный принцип — сделать так, чтобы не оттолкнуть от себя друга. Для спасения друга использовать все свои знания, любые другие доводы, которые станут вескими. Если понятно, что ситуация вышла из-под контроля, поделиться информацией со своими или его родителями, или теми взрослыми, кому можно довериться. Сначала, наверное, будет честно и правильно сообщить другу о решении и причинах, по которым состоялся этот поступок. Приготовиться к атаке, реакция может быть любой (обвинение, агрессия и реакция-манипуляция). Люди, принимающие наркотики,

становятся патологически лживыми, изворотливыми, сыграют любую роль с правдоподобностью профессионала. Вначале стоит оценить, можно ли противостоять такому натиску в ответ. Всё равно нужно что-то делать, иначе другу придётся плохо.

Возможно ли полное излечение от наркомании?

Всё зависит от желания жить по — другому. Чудодейственных методов, лекарств и операций, которые могут решить проблему вместо самого человека, не существует. Но без профессиональной помощи избавиться от наркотической зависимости весьма проблематично. У любого есть шанс, но чтобы его использовать, нужно быть готовым к длительному труду.

Профилактика наркомании включает здоровый образ жизни, занятия спортом, поддержку семьи и правильное информирование молодежи о вреде наркотиков. Важно, чтобы подростки умели говорить «нет» опасным предложениям и выбирали полезные увлечения.

КИБЕРБЕЗОПАСНОСТЬ**ПРОТИВОДЕЙСТВУЯ ИНТЕРНЕТ МОШЕННИЧЕСТВУ**

Фишинг — вид интернет-мошенничества, направленный на кражу данных, непосредственно у пользователя, используя его невнимательность. Как это может произойти? Злоумышленники используют клон интернет-магазина или интернет-банкинга. Сайт может быть воссоздан очень точно, однако его адрес в адресной строке будет несколько отличаться — будут присутствовать лишние буквы. Также на сайте будет отсутствовать сертификат безопасности, о котором свидетельствует ссылка, на-

чинающаяся с https. Всегда проверяйте адресную строку и при первых сомнениях не проводите никаких операций на данных сайтах. Страница оплаты должна начинаться с «https», это означает, что ресурс имеет защищенное соединение.

Преступники создают фальшивые аккаунты в социальных сетях и мессенджерах. Действует схема подобная созданию сайта-клона. Клиент ищет службу поддержки банка в социальных сетях для решения какой-то проблемы и попадет к мошенникам, которые также

пытаются узнать реквизиты карты. Общайтесь с банком или другой кредитной организацией только по официальным каналам, указанным на сайте финансового учреждения.

Электронная рассылка писем. На электронную почту приходит письмо якобы от банка с какой-то убедительной просьбой. К примеру, подтвердить реквизиты платежной карты. Не открывайте вложения электронной почты от незнакомых отправителей. Ни в коем случае не переходите по ссылкам в таком письме и не отправляйте в ответ свои персональные данные и данные своих счетов.

В социальных сетях от имени банка проводят фальшивые опросы, которые обещают крупное вознаграждение за ответы. Для получения оплаты на карту, необходимо предоставить ее реквизиты. В случае розыгрыша, жертве сообщают о победе, а для выплаты приза необходимо сообщить реквизиты карты. Не сообщайте данные своих карт организаторам розыгрыша. Убедитесь, что страница банка верифицирована соответствующим значком администрацией социальной сети.

Кардинг — вид мошенничества, при котором злоумышленники, заполучив обманным путем конфиденциальные данные человека, снимают деньги со счетов без его ведома. Один из способов, используемый мошенниками для получения доступа к данным карты — это взлом серверов интернет — магазина, платежных и расчетных систем. С помощью программ удаленного доступа и различного вредоносного программно-

го обеспечения хакеры могут завладеть важной персональной информацией о человеке и данными его платежной карты.

Как не стать жертвой кардинга? Необходимо использовать антивирусные программы, полученные с официальных источников, которым можно доверять. Чтобы украсть номер банковской карты с помощью вирусного программного обеспечения мошенники будут использовать различные варианты: скидывать фишинговые ссылки на электронный адрес человека, присылать SMS сообщения. Публичные Wi-Fi сети в таких местах, как аэропорты, отели и рестораны не могут обеспечить достаточный уровень безопасности, следует избегать их использования.

Необходимо своевременное обновление программного устройства, обновления повышают уровень его защищенности от взлома. Чаще нужно менять пароли, использовать сложные пароли с разными символами и цифрами, не менять один пароль для разных сайтов и приложений. Чем быстрее обнаружится взлом, тем выше шанс оперативно отреагировать и снизить негативные последствия мошеннической атаки. Не стоит переходить по подозрительным ссылкам и не загружать прикрепленные файлы от неизвестных источников, так как вирус может находиться в архиве формата.

Фишинг и кардинг являются противоправными действиями и могут повлечь за собой серьезные финансовые потери для пострадавших и уголовную ответственность для злоумышленников.

Подготовила Г.Смагулова.

ҚОҒАМДЫҚ ТЫҢДАУ

2026 жылғы 04 тамызда сағат 09:30-да ҚР, Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжал ауылдық округі, Жаңаөзен ауылы, ата Жәнібек көшесі 8 мекенжайы бойынша "Ақжал ауылдық округі әкімінің аппараты" ММ ғимаратында «Боко-Васильев кен алаңының Аульное кен орнының тау-кен жұмыстары жоспары. Ашық тау-кен жұмыстары. (Түзету)». объектісіне әсер етуге экологиялық рұқсат алу үшін материалдар бойынша ашық жиналыс нысанында қоғамдық тыңдаулар өтеді. Бөке, Ақжал ауылдарының тұрғындары үшін қоғамдық тыңдауларға қатысу үшін көлік беріледі. Бөке мен Ақжал ауылдарынан көлікті жөнелту уақыты: 2026 жылғы 04 Тамызда 08 сағат 30 минутта. Қатысушыларды тіркеу жеке басын куәландыратын құжатты көрсеткен кезде 30 минут ішінде жүргізіледі. Төтенше жағдай немесе шектеу іс-шаралары, оның ішінде карантин енгізілген жағдайда, аталған қоғамдық тыңдаулар тек онлайн-форматта өткізілетін болады Zoom конференциясына қосылу <https://us06web.zoom.us/j/84730162921?pwd=w3JcXg6xEuIl5LNSa2jTHPq2Z8gPKU.1>

Конференция идентификаторы: 847 3016 2921, кіру коды: 897275

Әсер ету аумағы: Абай облысы, Жарма ауданы, Ақжал ауылдық округі, Бөке, Ақжал кенттері (халқы аз елді мекендер Ақжал ауылы (49012'38,56"С. Е. 81025'06,82" ш. б.) және Бөке (49005'32,71"С. Е. 81035'49,54 ш. б.) Ақжал ауылдық округіне жатады, с. Жаңаөзен - Ақжал ауылдық округінің әкімшілік орталығы.). Жұмыс жүргізу ауданының бұрыштық нүктелерінің географиялық координаттары: 1) 49 03' 42,15", 81 37' 45,71" 2) 49 03' 46,42" , 81 38' 03,14" 3) 49 03' 34,43" , 81 38' 20,11" ; 4) 49 03' 27,66", 81 38' 07,21".

Жоспарланған қызметтің бастамашысы - "Шұғыла Gold" ЖШС, БСН 131140014636, Абай облысы Жарма ауданы, Ақжал ауылдық округі, Ақжал ауылы, Восточная көшесі, зд. 70, 87751760147, e-mail: Office@shugyla.asia.

Жобалық құжаттаманы әзірлеуші: "АБС-НС" ЖШС, БСН 000540004317, ШҚО, Өскемен қ., Новаторлар к-сі 3/1, 16 н. п., e-mail abs-ns@mail.ru., "Манакбаева" ЖК, ШҚО, Өскемен қ., "Металлург-6", 372 үй тел.: 87751760147, e-mail: ainurkizatova@mail.ru.

Қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның және облыстардың, республикалық маңызы бар қалалардың, астананың жергілікті атқарушы органының жұртшылық пен мүдделі жұртшылық қоғамдық тыңдауларға шығарылатын құжаттар бойынша өз ескертулері мен ұсыныстарын қағаз немесе электрондық нысанда жіберетін электрондық мекенжайы мен пошталық мекенжайы: қоршаған ортаны қорғау саласындағы уәкілетті органның аумақтық бөлімшесі: РММ "Абай облысы жоғарыда экология департаменті": Семей қ., к-сі. Момышұлы, 19а 2 қабат, esoder abai@mail.kz . Жергілікті атқарушы орган: urtir.abay@ akimatabai.gov.kz , Тел.87082769326. Е - mail: пошта-Қазақстан Республикасы, абай облысы, Семей қаласы, Тұрлыханов көшесі, 30. Мүдделі жұртшылықтың ескертулері мен ұсыныстары жоғарыда көрсетілген мекенжайлар бойынша тыңдаулар өткізілетін күнге дейін 3 жұмыс күнінен кешіктірілмей қабылданады. Жобалық құжаттама және онлайн қатысуға белсенді сілтеме "қоршаған ортаның жай-күйі және ресурстарды сақтау туралы Ұлттық деректер банкі" сайтында қолжетімді болады <https://hearings.ndbecology.gov.kz>. "жарияланған тыңдаулар" бөлімінде, сондай-ақ "Абай облысының УППРП" ММ ЖАО сайтында <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?lang=ru>.

Жоспарланған қызмет, қоғамдық тыңдаулар өткізу туралы қосымша ақпаратты, сондай-ақ жоспарланған қызметке қатысты құжаттардың көшірмелерін мына мекенжайлар бойынша сұратуға болады: электрондық пошта amir.ryskkeldinov@mail.ru. abs-ns@mail.ru және телефон нөмірі бойынша: 87751760147, Қоғамдық тыңдауларды өткізу қағидаларына сәйкес ашық жиналысты өткізу мерзімі қоғамдық тыңдауларға қатысушылардың шешімі бойынша қатарынан бес жұмыс күніне дейін ұзартылады.

ОБЩЕСТВЕННЫЕ СЛУШАНИЕ

04 августа 2026 года в 09:30 часов по адресу: РК, область Абай, Жарминский район, Акжальский сельский округ, село Жанаозен, ул. Ер Жәнібек 8, в здании «ГУ Аппарат Акима Акжальского сельского округа» пройдут общественные слушания в форме открытого собрания по материалам для получения экологического разрешения на воздействие на объект «План горных работ месторождения Аульное Боко-Васильевского рудного поля. Открытые горные работы. (Корректировка)». Для жителей села Боке, Акжал будет предоставлен транспорт для участия в общественных слушаниях. Время отправки транспорта от с. Боке и Акжал в 08 часов 30 минут 04 августа 2026 года. Регистрация участников ведется за 30 минут при предъявлении документа, удостоверяющего личность. В случае введения чрезвычайного положения или ограничительных мероприятий, в том числе карантина данные общественные слушания будут проведены только в онлайн-формате Подключиться к конференции Zoom <https://us06web.zoom.us/j/84730162921?pwd=w3JcXg6xEuIl5LNSa2jTHPq2Z8gPKU.1>

Идентификатор конференции: 847 3016 2921, Код доступа: 897275

Территория воздействия: Область Абай, Жарминский район, Акжальский сельский округ, поселки Боке, Акжал (малонаселенные пункты село Акжал (49012'38,56"с.ш. 81025'06,82" в.д.) и Боке (49005'32,71"с.ш. 81035'49,54 в.д.) относится к Акжальскому сельскому округу, с. Жанаозен - административный центр Акжальского сельского округа.). Географические координаты угловых точек района проведения работ: 1) 49 03' 42,15"сш, 81 37' 45,71"вд; 2) 49 03' 46,42"сш, 81 38' 03,14"вд; 3) 49 03' 34,43"сш, 81 38' 20,11"вд; 4) 49 03' 27,66"сш, 81 38' 07,21"вд.

Инициатор намечаемой деятельности – ТОО «Шұғыла Gold», БИН 131140014636, область Абай Жарминский район, Акжальский сельский округ, село Акжал, ул. Восточная, зд. 70, 87751760147, e-mail: Office@shugyla.asia.

Разработчик проектной документации: ТОО «АБС-НС», БИН 000540004317, ВКО, г. Усть-Каменогорск, ул. Новаторов 3/1, 16 н.п., e-mail abs-ns@mail.ru., ИП «Манакбаева», , ВКО, г. Усть-Каменогорск, «Металлург-6», дом 372 тел.: 87751760147, e-mail: ainurkizatova@mail.ru.

Электронный адрес и почтовый адрес уполномоченного органа в области охраны окружающей среды и местного исполнительного органа областей, городов республиканского значения, столицы, на которые общественность и заинтересованная общественность направляет свои замечания и предложения в бумажной или электронной форме по документам, выносимым на общественные слушания: территориальное подразделение уполномоченного органа в области охраны окружающей среды: РГУ «Департамент экологии по области Абай»: г. Семей, ул. Момышулы, 19а 2 этаж, esoder abai@mail.kz , Местный исполнительный орган: urtir.abay@ akimatabai.gov.kz , Тел. 87082769326. e-mail: почтовый - Республика Казахстан, область Абай, г. Семей, ул. Турлыханова, 30. Замечания и предложения заинтересованной общественности принимаются не позднее 3-х рабочих дней до даты проведения слушаний по указанным выше адресам. Проектная документация и активная ссылка на онлайн участие будет доступна на сайте «Национальный банк данных о состоянии окружающей среды и сохранении ресурсов <https://hearings.ndbecology.gov.kz>. в разделе «Опубликованные слушания», а также сайте МИО ГУ «УППРП области Абай» <https://www.gov.kz/memleket/entities/abay-tabigat?lang=ru>.

Дополнительную информацию о намечаемой деятельности, проведении общественных слушаний, а также запросить копии документов, относящихся к намечаемой деятельности можно по адресам: электронная почта amir.ryskkeldinov@mail.ru. abs-ns@mail.ru и по номеру телефона: 87751760147, Согласно Правилам проведения общественных слушаний срок проведения открытого собрания продлевается до пяти последовательных рабочих дней по решению участников общественных слушаний.

ҚҰТТЫҚ ТАЙМЫЗ!

Ардақты Әке, Ана, немере - шөберелердің сүйікті Атасы Советхан Орынбасарұлы мен Әжесі Загипа Абдрахманқызы Сембиновтар, сіздерді шаңырақ құрған 66 жылдық айтулы мерекелеріңізбен шын жүректен құттықтаймыз.

Шаңырақ құрып, өмір көшің бастағалы, Алтыс алты жыл өтіпті асқаралы. Бірлікті ту, берекені серік етіп, Өркен жайды ұрпағың өнегеліу Ардақты ата, аяулы әже, асыл жандар, Шаттық пен қуанышқа толсын таңдар. Немере - шөберелер қызығына марқайып, Жүз жасаңдар, аман болып асыл жандар!

Ізгі тілекпен ұрпақтарыңыз!

Аудит нәтижелері туралы

Абай облысы бойынша 2026 жылдың өткен кезеңінде адамдардың өтініштеріне сәйкес және тізбеге сәйкес 7 аудиторлық іс-шара (оның ішінде 6 ЭИМА) өткізілді, оның ішінде:

- 1 жеке, заңды тұлғалардың өтініштері бойынша;
- 6 ақпараттық жүйелердің деректерін мониторингтеу нәтижелері бойынша.
Квзимемлекеттік сектор субъектілерінің бюджет қаражаты мен активтерін 6 млрд.234 млн. теңге сомасына қамту қамтамасыз етілді.
Аудит қорытындысы бойынша жалпы сомасы 324,1 млн. теңгеге қаржылық бұзушылықтар анықталды (қамтылған қаражат көлемінің 44,1%).

Қабылданған шаралар:

Қаржылық бұзушылықтардың жалпы сомасынан 324,1 млн. теңге бюджетке – 4409,0 мың теңге өтелуде, 319 706,4 млн. теңге сомаға жұмысты қалпына келтіруге, 1375,2 мың теңге сәйкес келтіруге жатады.
Аудит қорытындысы бойынша (7 іс-шара) аудит объектілерінің атына бұзушылықтарды жоюға және адамдардың жауапкершілігін қарау туралы 7 ұйғарым енгізілді.

Б. Акимжанов

Жоспарлау, талдау, есептілік және сапа бақылау бөлімінің басшысы.

Дала өрттерінің алдын алу – баршаға ортақ міндет

Ауа райының жылынуына және құрғақшылықтың күшеюіне байланысты дала өрттерінің шығу қаупі артып отыр. Өрт қауіпті кезең басталғалы бері табиғи аумақтарда қауіпсіздік талаптарын сақтау аса маңызды.

Осы аптада Жарма ауданы аумағында 6 дала тұтану жағдайы тіркелді. Аталған тұтану оқиғалары Суықбұлақ, Кіші Қарасу ауылдық округтері және Шар қалалық округі аумағындағы жер алқаптарында орын алды.

Дала өрттерінің негізгі себептері – құрғақ шөптердің жануы, тұрғындардың отты абайсыз пайдалануы және ауыл шаруашылығы жұмыстарын жүргізу кезінде өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтамау болып табылады.

Осыған байланысты шаруа қожалықтары мен ауыл шаруашылығы саласындағы кәсіпкерлерге егістік жұмыстарын бастамас бұрын техникалардың дайындығын қамтамасыз ету қажет. Тракторлар, комбайндар және

басқа да ауыл шаруашылығы техникалары техникалық байқаудан өткізіліп, жарамды күйге келтірілуі тиіс. Техника ұшқын сөндіргіш құрылғылармен, алғашқы өрт сөндіру құралдарымен жабдықталуы қажет.

Сонымен қатар, құрғақ шөптерді жағуға, белгіленбеген жерлерде от жағуға жол берілмеуі керек. Өрбір азамат табиғатты қорғауға және өрт қауіпсіздігі талаптарын сақтауға жауапкершілікпен қарауы қажет.

Жарма ауданының төтенше жағдайлар бөлімі тұрғындарды өрт қауіпсіздігі ережелерін қатаң сақтауға шақырады. Бір ғана абайсыздық үлкен өртке әкеліп, қоршаған ортаға және адам өміріне қауіп төндіруі мүмкін.

Өрттің алдын алу – әр азаматтың міндеті!
Жарма аудандық Төтенше жағдай бөлімі.

АСҚА ШАҚЫРУ

Құрметті ағайын – туыс, құда – жекжат, дос – жаран, көзін қорған барша жамағат. Сіздерді анамыз Жәнісхан Шәріпханқызының рухына бағышталып берілетін 10 жылдық асына шақырамыз.

Ас 11 шілде күні сағат 12:00 - де Астана қаласы Еренқабырға көшесі 13, “Ақ шаңырақ” – мейрамханасында беріледі.

Ас берушілер: Жолдасы, Балалары.

Жат әдеттен аулақ бол!

ТӘУЕЛДІЛІК - ТЫҒЫРЫҚТАН ШЫҒАР ЖОЛ ЕМЕС

Әлемде 8 миллиард адам болса, олардың көпшілігінде бас ауыртып ортақ мәселе бар. Кез келген адам бір дүниеге немесе іс-әрекетке тәуелді болу нәтижесінде жиі қиындыққа кездеседі. Қазіргі уақытта зерттеуші ғалымдар тәуелділік синдромын әрбір адамға әсер етуі мүмкін күрделі денсаулық мәселесі ретінде қарастырады. Ертеректен келе жатқан аталған дүниенің өзектілігі жоғары. Осы күні сан түрлі фактордың әсерінен еркіннен тыс атаулы іс-әрекет пен белгілі затқа тәуелді болуға бейім жандар арамызда жеткілікті.

Расында, тәуелді тұлғаның болмысын айшықтайтын арнайы стандартты анықтама кездеспейді. Дегенмен, тәуелді адамның жеке қасиеті мен мінез-құлық жиынтығында бірнеше фактор тізбектеледі. Жалпы, іс-әрекеттер үшін жауапкершілікті алмаудан бастап, өзіншілдік, өзін-өзі төмендету бағалауы, жеке мақсаттардың болмауы, адалдық немесе басқаларды манипуляциялау үлгісі секілді бірнеше фактор адамның тәуелділікке тап болуына себепкер атанады. Бұл ретте, әлеуметтік окшалану мен көңіл-күйдің бұзылуы да тікелей әсер етеді. Шын мәнінде, тәуелділікке тән сипаттарға адасу, теріске шығару, өзін-өзі алдау, мәжбүрлі әрекет, өзін-өзі төмен бағалау, үнемі өзін жек көру, кінәлау сияқты бірнеше өмірде кездесетін эмоциялық жағдайлар кіреді.

Адамдардың арасында ішімдікке тәуелділік алдыңғы орында тұр. Негізінен, ер мен әйелдің алкогольдік өнімге салынуы – қоғам өмірін-

дегі өте қауіпті құбылыс. Күн санап ішімдікке деген тәуелділікті тежей алмаған адам өзінің өміріне қауіп төндіреді. Одан бөлек, әлеуметтік және отбасылық мәселенің шиеленісуі алкогольдік өнімнен бас тарта алмаудан туындайды. Өткен жылы келтірілген мәліметке сүйенсек, әлемдік рейтингте ел азаматтары ішімдік ішуден 11-ші сатыға тұрақтаса, нәзік жандылар 19-ші орыннан табылған. Ішімдік аркалатқан азаптың артында қаншама отбасының тағдыры тұрғаны мәлім. Ішімдікке тәуелділікті маскүнемдік, этилизм ретінде қарастырған жөн. Алкоголь өніміне әуестікпен сипатталатын психикалық және физикалық тәуелділігі бар созылмалы және үдемелі ауру ретінде бағаланады. Яғни, ішімдіктен біржолата арылу үшін адамның ерік-жігері мықты болуы тиіс.

Кейінгі уақытта құмар ойынға деген тәуелділік адамдар арасында бөсеңдеген емес. Жарнамасы жер жаратын автомат және карта ойыны талай жанның өмірін құрдымға жіберді. Сағаттап, тәулік бойы ойынға берілген әрбір адам өз-өзін басқарудан тысқары қалады. Казино мен ойынханаларды жағалаған қаншама адамның өмір сүруге деген көзқарасы өзгеріп сала берді. Миллиондаған қаражаттан қағылып, қарызға батқан олардың жасаған іс-әрекетінен сабақ алмайтыны өкінішті. Тағы да статистикаға көз жүгіртсек, мамандардың өткен жыл бойынша келтірген мәліметі бойынша елімізде құмар ойынға құныққандар саны 350 мың адамнан асады екен. Жалпы, тәуелділіктің құрсауына түскен

олардың орташа қарызы 10 миллион теңгені құрайды. Талай адамды құрдымға кетірген құмар ойынның салдарынан жыл сайын 10 жұптың 7-уі ажырасатыны тағы бар.

Шындығында, көптеген іс-шара, конференция, жиын өткізілгенімен, адамдардың нашакорлыққа тәуелділігін жоя алмай келеміз. Есірткіден келетін қауіпті білсе де, көпшілік тәуелділіктен арыла алмай әлек. Сан мыңдаған адамның өміріне балта шапқан есірткімен күрес тоқтамайды. Көбіне зерттеуші ғалымдар тұжырымдарын дәлел ретінде келтіргенімен, есірткіден заматында арылу оңай емес. Әрине, қоршаған ортаның әсері, адами факторлардың тікелей қатысуы арқылы тығырықтан шығудың жолын қарастыруға болады. Сонымен бірге шылым шегуден бас тарта алмаған жандар тәуелдік салдарынан денсаулықтың күрт бұзылуына себепкер екенін ұмытпаған дұрыс.

Заман ағымына сай адамның бір дүниеге тәуелділігі өзгеріп отырады екен. Қазіргі таңда смартфонға, галамторға, пластикалық операция жасатуға, шектен тыс махаббатқа, жаманға, зиянды заттарға тәуелділік қоғам өмірінде белең алған. Дәл осындай факторларға ұшыраған жандар психолог мамандардың көмегіне жүгініп отырады. Қанша уақыт мамандардың көмегіне жүгінгенімен, тәуелділік факторлары жиі қайталануы мүмкін. Ақиқатында, әрбір адамның бойында сыртқы ортаға белгісіз тәуелділік басым болатыны сөзсіз. Кейбіреулер дәрі-дәрмекке, энергетикалық су-сыңға, косметикалық өнімдерге тәуелді екендігін байқатады. Кейде жастар арасында компьютерлік ойындарға асқан тәуелділікті аңғарамыз. Біз көтерген дүниелер адамның жан рахатын сезінуіне барынша әсер ететін шығар. Әйтсе де, ең бірінші кезекте көпшілік тәуелділік – тығырықтан шығудың жолы емес екендігін білгені абзал. Сонымен бірге адами, имани құндылықтарды адам бойына сіңірген жағдайда құмарлық пен тәуелділіктен арыла алаты сөзсіз.

К.Шынбат.

МЕН САҒАН ЕСІРТКІ ЖАЙЛЫ АЙТЫП БЕРЕМІН

"Өсек, өтірік, мақтаншақ,
Еріншек, бекер мал шаппақ –
Бес дұшпаның, білсеңіз!"
Абай Құнанбайұлы

Адамның бойындағы асыл қасиеттердің барлығы Алладан берілген сый. Ал бойындағы еңбекқорлық, адалдық, сыйластық деген кереметтей мінез құлықтарды бойкүйездік пен еріншектікке айырбастап қоғамға ылаң салып жүрген жандар да табылып жатады. Адам баласының бойынан

ұят деген ұлы қасиет кеткенде, оны арсыздық билеп алары сөзсіз. Ал арсыз адамның бойын маскүнемдік, нашакорлық сынды қасиеттер жаулайды. Бұл қазіргі қоғамның бас қатырар мәселесіне айналып бара жатқан кеселдер десем артық айтпағаным.

Қазіргі таңда елімізде заңсыз есірткі сатумен айналысқан қылмыскерлермен күрес жүргізіліп, заңға да күшейтулер енгізілуде. Алайда, қоғамдағы есірткі саудасымен айналысатындар мен нашакорлар санын азайту үшін қарапайым халықтың да қосар үлесі орасан. Біз секілді жеткіншектер бала жастан жақсы мен жаманның айырмасын ажырата біліп, игі істерге талпыныс жасауы қажет. Баланы даңғыл жолға салуда ұстаздар мен ата-ананың берген тәрбиесі де әсер ететіні анық. Себебі, баланың оң мен солды ажыратуына ықпал жасайтын бірден-бір жандар. Баланың саналы болып өсуі үшін бойын барынша зиянды әдеттерден алшақ ұстауға бағыттау қажет. Сонымен қатар, баланы қашанда назарда ұстаған жөн. Себебі, әлеуметтік желінің әсерінен нашакорлыққа салынып, бейтаныс жандардың арбауына түсіп қалып жатқан замандастарымыз да бар. Есірткіден келер қауіпті азайту үшін заңды да барынша қатаңдату керек деп білемін. Қажет болған жағдайда Қытай мемлекетіндегідей өмір бойына бас бостандығынан айыру жөніндегі заң қабылданғаны дұрыс. Себебі, есірткі сатумен айналысатын жандар қанша отбасын ойрандады. Біреудің ата-анасын зар жылатып, балсын әкесіз, анасын жұбайыз қалдырды. Сол себепті қоғамдағы бұл кеселді бірігіп жеңуіміз қажет.

Бастапқыда дәрілік зат ретінде ойлап табылған есірткінің қазіргі таңда басқа мақсатта қолданылатыны өкінішті дүние. Талай жанның өмірін қиып, сал ауруына шалдықтырып, ақыл-есінен айырған бұл зиянды препараттан жастардың бойын аулақ ұстау үшін де мектеп қабырғасында үгіт-насихат жүргізу қажет деп білемін. Қоғам болып күрессек есірткінің жолына тосқауыл қоярымыз хақ.

Абай ағамыз айтқан бес дұшпаннан бойымызды алшақ ұстасак, есірткі дегенді түп-тұқиянымен құртарымыз сөзсіз.

Қайыржан Еркінұлы,
студент.

ЖАЗҒЫ ЛАГЕРЬ - ДОСТЫҚ МЕКЕНІ

Міне, көзді ашып жұмғанша оқу жылыда аяқталды. Жазғы демалыс балалар үшін асыға күтетін мезгілдерінің бірі. Жаз айында балалардың демалысын тиімді өткізу мектеп жанынан құрылған лагерге қамту жыл сайын дәстүрге айналған шара.

Осыған орай Шар қалалық кітапханасында жазғы лагерь балаларымен әртүрлі іс-шаралар өткізілді. Лагерь –баланың ашылмай жүрген қабілетін ашатын, шығармашылық белсенділіктерін арттыратын дос табатын орын.

Жазғы-лагерь – бұл кішкентай өмір, балалардың жақсы тынығып, денсаулықтарының нығайып нағыз ой мен бойының өсіп, кемелденетін шағы. Десекте, жаз ең қысқа мезгіл. Ал осы жаздың қуаныш пен қызыққа толы ұмытылмас естеліктері жазғы демалыс лагерінен бастау алатыны сөзсіз.

Ирбаева Анар Түсүпжанқызы,
Шар қалалық кітапханасының
кітапханашысы.

ЕСКІ ҮЛГІДЕГІ 2000 ТЕҢГЕЛІК БАНКНОТАЛАР АЙНАЛЫМНАН ШЫҚТЫ

Ескі үлгідегі 2000 теңгелік банкноталарды айырбастауға әлі мүмкіндік бар, бірақ сауда орындары оларды қабылдамайды.

24 маусымнан бастап ескі үлгідегі 2000 теңгелік банкноталардың айналыс мерзімі

аяқталды. Енді олармен дүкендерде және басқа да сауда орындарында төлем жасауға болмайды, деп хабарлануда.

Ұлттық банк 2024 жылғы 25 желтоқсаннан бастап «Сақ стилі» сериясындағы жаңа 2000 теңгелік банкноталарды айналымға кезең-кезеңімен енгізіп келеді. Осыған байланысты ескі және жаңа банкноталар бүгінге дейін қатар қолданылды.

Қолында ескі банкнотасы қалған азаматтар оларды алдағы 3 жыл ішінде екінші деңгейлі банктер мен «Қазпошта» бөлімшелерінде жаңа үлгідегі ақшаға айырбастай алады.

"Қалба Ақпарат"

Редакцияның мекен-жайы:
070600, Абай облысы, Жарма ауданы, Қалбатау ауылы,
Қабанбай к-і, 101/4үй

«Қалба тынысы» газеті "Қазақстан Республикасының Мәдениет және ақпарат министрлігінің Ақпарат комитеті" республикалық мемлекеттік мекемесінде 2024 жылғы 2 ақпанда қайта тіркеліп, № KZ92VPY00086934 куәлігі берілген.

Жарнаманың нақтылығына жарнама беруші жауапты.

Газет аптасына бір рет қазақ және орыс тілдерінде шығады.

Газет «Қалба тынысы» газетінің компьютерлік орталығында беттеліп, Өскемен қаласындағы, Абай даңғылы, 20 үйде орналасқан «Печатное издательство – агентство «Рекламный Дайджест» ЖШС –де офсеттік тәсілмен басылған.

Тираж -2300

Тапсырыс: №222

БАҚ –тың меншік иесі: ЖК «Арыххан»

Директор-Бас редактор Кәусар Арықханқызы.